

Nee-tenzij toetsen NNN, natuurverbinding en BPL voor uitbreiding transformatorstation en aanleg 150kV- kabelverbinding Amstelveen

Nee-tenzij toetsen in het kader van de wet- en
regelgeving voor natuur

Sweco Nederland B.V.
Onderwerp

Handelsregister 30129769
Nee-tenzij toetsen NNN,
natuurverbinding en BPL
51006745

Projectnummer

Klant
Versie

Reddyn B.V.
D3

Datum
Auteur

13-10-2022
Daisy de Vries
NL23-648800269-61104

Documentnummer

Gecontroleerd door

Maikell Verkade

Vrijgegeven door

Emma Grijsen

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding.....	4
1.2	Doel.....	5
2	Wettelijk kader	6
3	Methodiek	7
3.1	NNN-gebied en natuurverbinding	7
3.2	Bijzonder Provinciaal Landschap.....	9
4	Resultaten	10
4.1	NNN-gebied en natuurverbinding	10
4.2	Bijzonder Provinciaal Landschap.....	12
5	Effecten en toetsing.....	14
5.1	NNN-gebied en natuurverbinding	14
5.2	Bijzonder Provinciaal Landschap.....	14
6	Conclusies en aanbevelingen	16
6.1	NNN-gebied en natuurverbinding	16
6.2	Bijzonder Provinciaal Landschap.....	16
	Referenties	17

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

TenneT en Liander zijn van plan het transformatorstation Amstelveen uit te breiden. Daarnaast bestaan er plannen om een nieuw transformatorstation in Amstelveen-Zuid te realiseren en een 150kV-kabelverbinding tussen de twee transformatorstations aan te leggen. Het plangebied betreft de locaties van de twee te realiseren transformatorstations en het tussenliggende kabeltracé. Bij deze eerste in- en uitrede van de kabels is het ruimtebeslag in totaal 970m². Het tracé bevat 7 open ontgravingen (ruimtebeslag is 20 meter (lengte) x 9,7 meter (breedte) x 7 locaties + 50m x 9,70 x 2 locaties (zijde AMV en AMZ) = 2382m².

Het tracé is deels gelegen in agrarisch gebied. De nieuwe 150kV-verbinding zal tussen de transformatorstations worden aangelegd, door middel van ondergrondse boringen. Op een aantal plekken, veelal ter plaatse van moflocaties (waar kabels aan elkaar gelast worden), zijn open ontgravingen nodig (blauw in figuur 1.1). De werkstrook tijdens uitvoering (naast de open grond ook plaatsing van machines et cetera) bedraagt circa 30 meter.

Figuur 1.1. Het plangebied met het tracé.

In 2021 heeft Sweco een verkennend onderzoek uitgevoerd om inzichtelijk te maken of beschermde planten, dieren of gebieden in het geding zijn door de voorgenomen ontwikkelingen (Prins, 2021). De conclusie van dit onderzoek was dat drie aanvullende onderzoeken uitgevoerd dienen te worden, namelijk:

- aanvullend onderzoek kleine marterachtigen;
- nee, tenzij-toets aantasting NatuurNetwerk Nederland (NNN, Bovenkerkerpolder) en natuurverbinding (Amsterdamse Bos, Westeinderplassen en omgeving (ANV1);
- nee, tenzij-toets aantasting Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL, Amstelscheg).

In deze rapportage worden de nee, tenzij-toetsen voor aantasting van het NatuurNetwerk Nederland en Bijzonder Provinciaal Landschap beschreven.

1.2 Doel

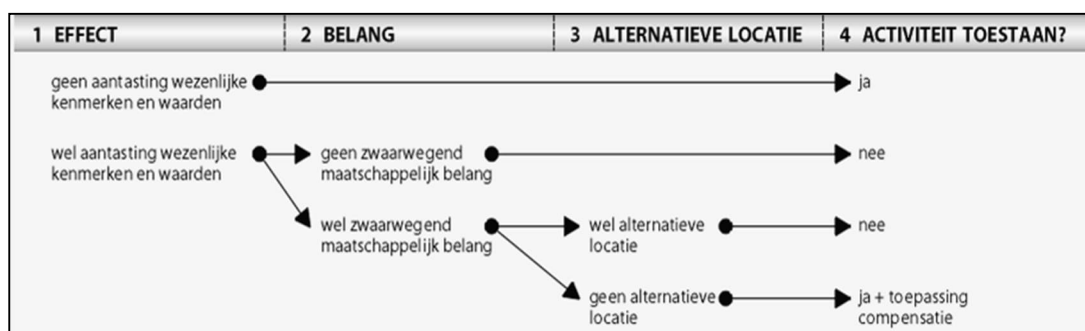
Het doel van de nee, tenzij-toetsen is om vast te stellen of de voorgenomen ingreep een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN en BPL gebieden hebben en zo ja, of er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en er geen alternatieven zijn.

2 Wettelijk kader

De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN en BPL is geregeld via het bestemmingsplan. Het NNN voor provincie Noord-Holland is vastgelegd in Artikel 6.43 in de Omgevingsverordening NH2020, Bijzonder Provinciaal Landschap is vastgelegd in Artikel 6.46 van de Omgevingsverordening NH2020 (provincie Noord-Holland, 2022).

De afweging voor ingrepen in het NNN en BPL gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'. In onderstaand schema (figuur 2.1) is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden of kernkwaliteiten mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied of BPL-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dienen te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN en BPL uitkomst bieden om projecten te realiseren. In provincie Noord-Holland is de externe werking van het NNN en BPL niet van toepassing.

Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied. In het kader van een volledige afweging is het wel aan te bevelen de effecten hierop te beschrijven, indien bestemmingswijziging niet van toepassing is.

Figuur 2.1. Het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel.

3 Methodiek

De gebieden zijn in het veld vanaf naastgelegen wegen/paden geïnspecteerd tijdens verschillende veldbezoeken. Deze bezoeken vonden plaats op 16 april 2022, 30 april 2022, 26 mei 2022 en 27 juni 2022. Deze monitoringsgegevens worden vergeleken met de wezenlijke kenmerken en waarden en kernkwaliteiten van de gebieden.

De aanwezige beschermde gebieden zijn middels het geodataportaal van provincie Noord-Holland in kaart gebracht. De tracés worden over dit kaartmateriaal heen geprojecteerd, om het ruimtebeslag te bepalen.

3.1 NNN-gebied en natuurverbinding

De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN zijn beschreven in de Omgevingsverordening van Noord-Holland, in bijlage 5 onder gebied Bovenkerkerpolder (A4) en Natuurverbinding Amsterdamse Bos, Westeinderplassen en omgeving (ANV1) (Provincie Noord-Holland, 2022).

NNN-gebied

De wezenlijke kenmerken en waarden beschrijven de kernkwaliteit van het NNN-gebied Bovenkerkerpolder als open poldergebied met moerasjes en extensieve graslanden voor weidevogels.

De strook langs de Nesserlaan is aangelegd als natuurverbinding. In dit deel van het gebied is de zeldzame en beschermde waterspitsmuis vastgesteld. De zone bestaat deels uit een waterrijke combinatie van de beheertypen N05.01 Moeras en N10.02 Vochtig hooiland. Verder westelijk worden de open graslanden deels beheerd als Kruiden- en faunarijk grasland (N12.02). Iets zuidelijker ligt een ambitietype vochtig weidevogelgrasland (N13.01). (Provincie Noord-Holland, 2022)

Als belangrijkste natuurkwaliteit van de gehele polder (ook de delen buiten het NNN) wordt de functie weidevogelgebied genoemd. In vrijwel de gehele polder komen soorten als grutto, tureluur, scholekster en kievit algemeen voor. Omdat een groot deel van de agrarische gronden wel uit grasland bestaat, maar relatief intensief gebruikt wordt -inclusief de daarbij behorende drooglegging en bemestingsniveau- zijn de extensieve graslanden in het NNN van groot belang voor het behoud van de weidevogelpopulatie. De gebieden zijn in potentie geschikt als leefgebied en/of verbindingzone voor de waterspitsmuis en de ringslang, die beiden al in de omgeving voorkomen.

Relevante abiotische en ruimtelijke condities hieraan gekoppeld zijn weergegeven in tabel 3.1.

Tabel 3.1. Abiotische en ruimtelijke condities voor NNN-gebied Bovenkerkerpolder.

	Vereiste abiotische condities											Vereiste ruimtelijke condities					
	Veenbodem	Relatief Voedselarme	Oude bodem (ongestoord)	Buffercapaciteit bodem /	(Micro) reliëf	Windwerking	Stabiel hoog (grond)water	Pelt- en/of overstromings	Basenrijke en/of brakke	Goede (grond- en	Bestaand water- en / of	Cultuurhistori- sch element	Openheid	Beslotenheid	Rust (beperkte menselijke	Stille	Donkerte
Open poldergebied met moerasjes en extensieve graslanden voor weidevogels																	
N05.01 Moeras	-	X	-	X	X	X	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N10.02 Vochtig hooiland	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X	-	X	-	X	X	X
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	X	X	-	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
N13.01 Vochtig weidevogelgrasland	X	X	-	X	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Weidevogels	-	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Moeras- en rietvogels	-	-	-	-	X	X	X	X	-	X	X	-	X	-	X	X	X
Waterspitsmuis	-	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X
Ringslang	-	-	-	-	X	-	X	-	-	X	X	-	-	-	X	X	X

Natuurverbinding

De natte natuurverbinding Amsterdamse Bos, Westeinderplassen en omgeving (ANV1) bestaat uit een 35 kilometer lang netwerk van waterlopen en moeraszones rondom Amstelveen. De verbinding vormt een ruimtelijke verbinding tussen NNN-gebieden met Bovenkerkerpolder (A4) fungerend als kleinere stapsteen in de vorm van oeverlanden.

De gehele natuurverbinding is (potentieel) van belang voor meervleermuis, ringslang, Noordse woelmuis en waterspitsmuis. De oeverzones met rietruigte zijn in potentie geschikt als leefgebied en/of migratieroute voor waterspitsmuis en noordse woelmuis, al is die laatste nog niet zeker of deze in de omliggende NNN-gebieden voorkomt. Het deel ten zuiden van de A9, is van belang voor de ringslang.

De gehele natuurverbinding is verder van belang voor algemene natuurwaarden, waaronder amfibieën (zoals groene kikkercomplex, bruine kikker, kleine watersalamander) en kleine zoogdieren (zoals kleine marterachtigen, egel en muizen), als regionaal belangrijk onderdeel van een ruimere groenblauwe dooradering van het landelijk gebied.

Het streefbeeld voor de natuurverbinding kan worden omschreven als een water- en moerasverbinding in veengebied, bestaande uit bloemrijke (riet)ruigtes, boezemrietland en grasdijken, welke veilig leefgebied en een veilige migratieroute vormt voor de doelsoorten/doelgemeenschappen. Hieronder worden de vereiste condities geschetst. Deze vormen een voorwaarde voor de ecologische functionaliteit van de verbinding.

Een hoge structuurdiversiteit, met schuilgelegenheden, is vereist. Natuurlijke begroeide oevers van voldoende omvang, zonder oeverbeschoeiing en met voldoende dichte vegetatie zijn nodig om dekking te kunnen bieden aan bijvoorbeeld kleine marterachtigen. Een natuurlijke oever en/of voldoende faunauittredplaatsen maken het mogelijk dat dieren in en uit het water komen. Riet- en moerasvegetaties wisselen elkaar af. Aanwezigheid van voldoende brede (natuurvriendelijke) oevers, in de vorm van rietruigtes langs de watergang of een verlandingszone met kruidenrijke moerasvegetatie op overgang tussen extensief grasland en watergang, is vereist. Ook een directe verbinding met nabijgelegen wateren en natuurgebieden is essentieel.

Voldoende connectiviteit en continuïteit van geschikt habitat, in de vorm van aaneengesloten rietvegetaties en open water, is vereist voor soorten als meervleermuis en noordse woelmuis. Dit betekent beperkte aanwezigheid van obstakels en een beperkte barrièrewerking door onder andere bebouwing en infrastructuur. Nachtelijke donkerte is vereist voor vleermuizen, maar ook bijvoorbeeld voor insecten. Daarnaast geldt donkerte in het algemeen als een belangrijke kwaliteit (en randvoorwaarde). Verstoring van onder meer vogels, in de vorm van geluid en beweging, dient zo veel mogelijk voorkomen te worden.

3.2 Bijzonder Provinciaal Landschap

De wezenlijke kenmerken en waarden van het BPL zijn beschreven in de Omgevingsverordening van Noord-Holland, in bijlage 6 onder gebied Amstelscheg (Provincie Noord-Holland, 2022).

Bijna de gehele Amstelscheg heeft als ecologische kernkwaliteit habitat voor weidevogels. Het ideale habitat voor weidevogels heeft een combinatie van de volgende ruimtelijke sleutelfactoren: omvangrijke aaneengesloten gebieden gekenmerkt door openheid, het ontbreken van verstoring (door opgaande elementen, zoals bebouwing, beplanting en masten en door infrastructuur en activiteiten die geluid en onrust veroorzaken), de aanwezigheid van micro-reliëf, graslandareaal en een relatief hoog waterpeil. De aanwezigheid van deze combinatie van factoren in dit BPL is onvervangbaar. Kwetsbare weidevogelsoorten keren bij verstoring doorgaans niet terug. Ruimtelijke ontwikkelingen die het habitat voor de weidevogels verkleinen zijn in beginsel een aantasting. Verstoring of het toevoegen van opgaande elementen die leiden tot een verkleining van het habitat, of ruimtelijke ontwikkelingen die een verslechtering van sleutelfactoren tot gevolg hebben zijn eveneens een aantasting van deze kernkwaliteit. Ruimtelijke ontwikkelingen die niet leiden tot extra verstoring van het habitat en waarbij de verstoring valt binnen de verstoringzone van bestaande elementen zoals bijvoorbeeld gebouwen en wegen, verkleinen het habitat niet. Ze worden daarom niet als aantasting van de kernkwaliteit beschouwd.

4 Resultaten

4.1 NNN-gebied en natuurverbinding

Ruimtebeslag

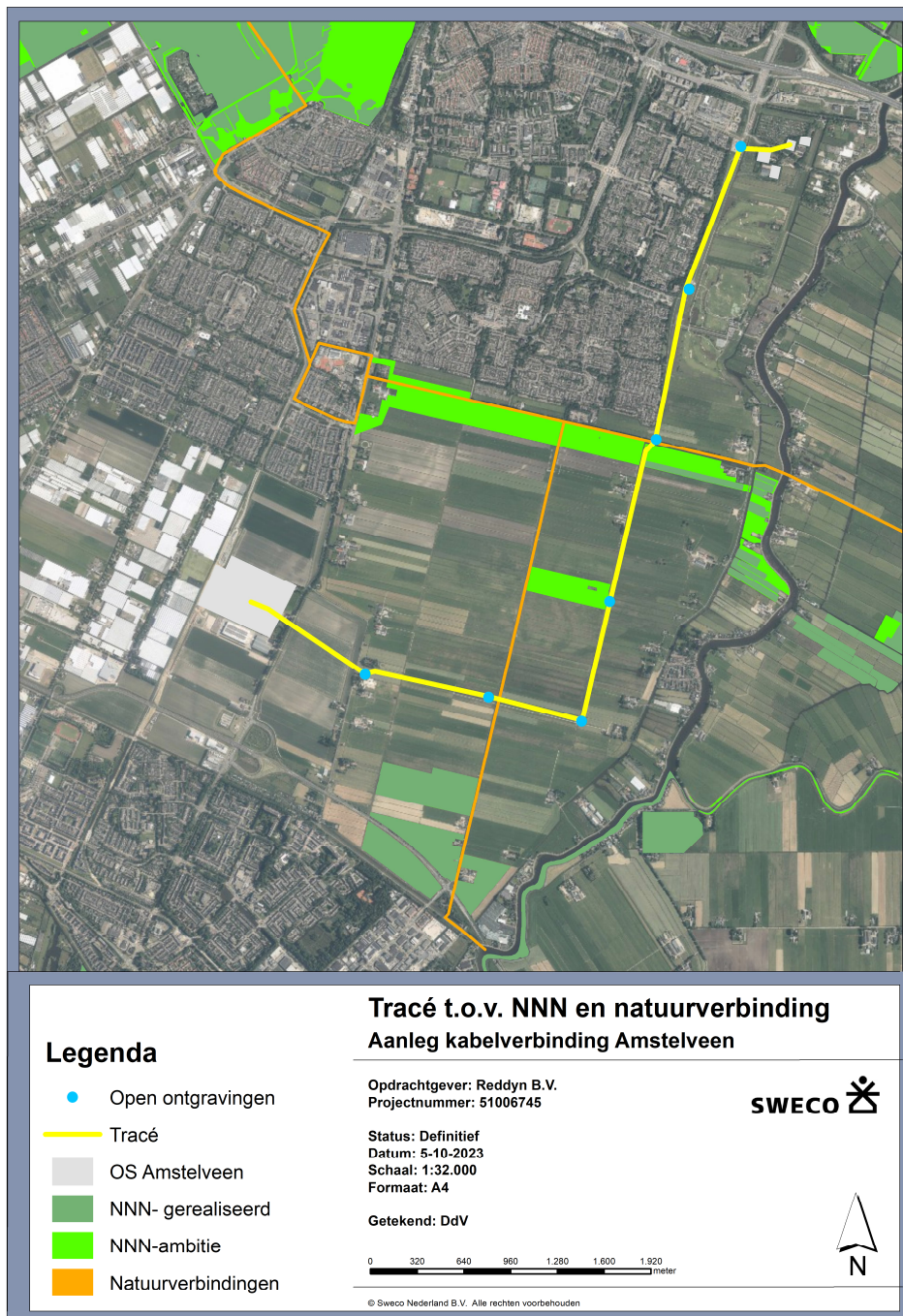
Het plangebied ligt deels binnen NNN-gebied, zie figuur 4.1. Slechts één perceel hiervan is gerealiseerd NNN-gebied, de overige gebiedjes zijn nog niet gerealiseerd en hebben niet de bestemming natuur. Deze laatste gebieden hoeven daarom formeel niet getoetst te worden aan artikel 6.43. Voor het gerealiseerde NNN-gebied zijn de beheertypen veenmoeras (N05.01) en vochtig hooiland (N10.02) aangewezen. Verder loopt het plangebied door de natuurverbinding.

Het tracé bevat geen open ontgravingen in NNN-gebied. De ondergrondse boring gaat onder 40 meter gerealiseerd NNN-gebied door en 130 meter onder NNN-gebied door. Het tracé bevat ook geen open ontgravingen in de natuurverbinding en doorkruist 2 keer de natuurverbinding ondergronds. Uiteindelijk zal in het tracé dus geen NNN-gebied of natuurverbinding open ontgraven worden en is dus geen sprake van ruimtebeslag.

Wezenlijke kenmerken en waarden

Het terrein in het zuidoosten is vanaf de Nesserlaan geschikt bevonden voor de ringslang en waterspitsmuis. Meerdere riethopen zijn aanwezig die als broeihoop kunnen dienen voor de ringslang, evenals geschikte oevers waar de soort op kan zonnen en het water in en uit kan. Voor de waterspitsmuis zijn meerdere schuilmogelijkheden in de oevers aanwezig, evenals schoon water en bodem bedekkende vegetatie.

De natuurverbinding langs de Nesserlaan bevat laagbegroeide bermen met gras en kruiden. Ook staan er bomen langs de weg. Daarnaast ligt aan weerszijden van de weg water met een geleidelijk aflopende oever zonder oeverbeschoeiing, met af en toe wat rietbegroeiing.

Figuur 4.1. Ligging van het tracé (geel) en open ontgravingen (blauw) ten opzichte van NatuurNetwerk Nederland (groen) en de natuurverbinding ANV1 (oranje).

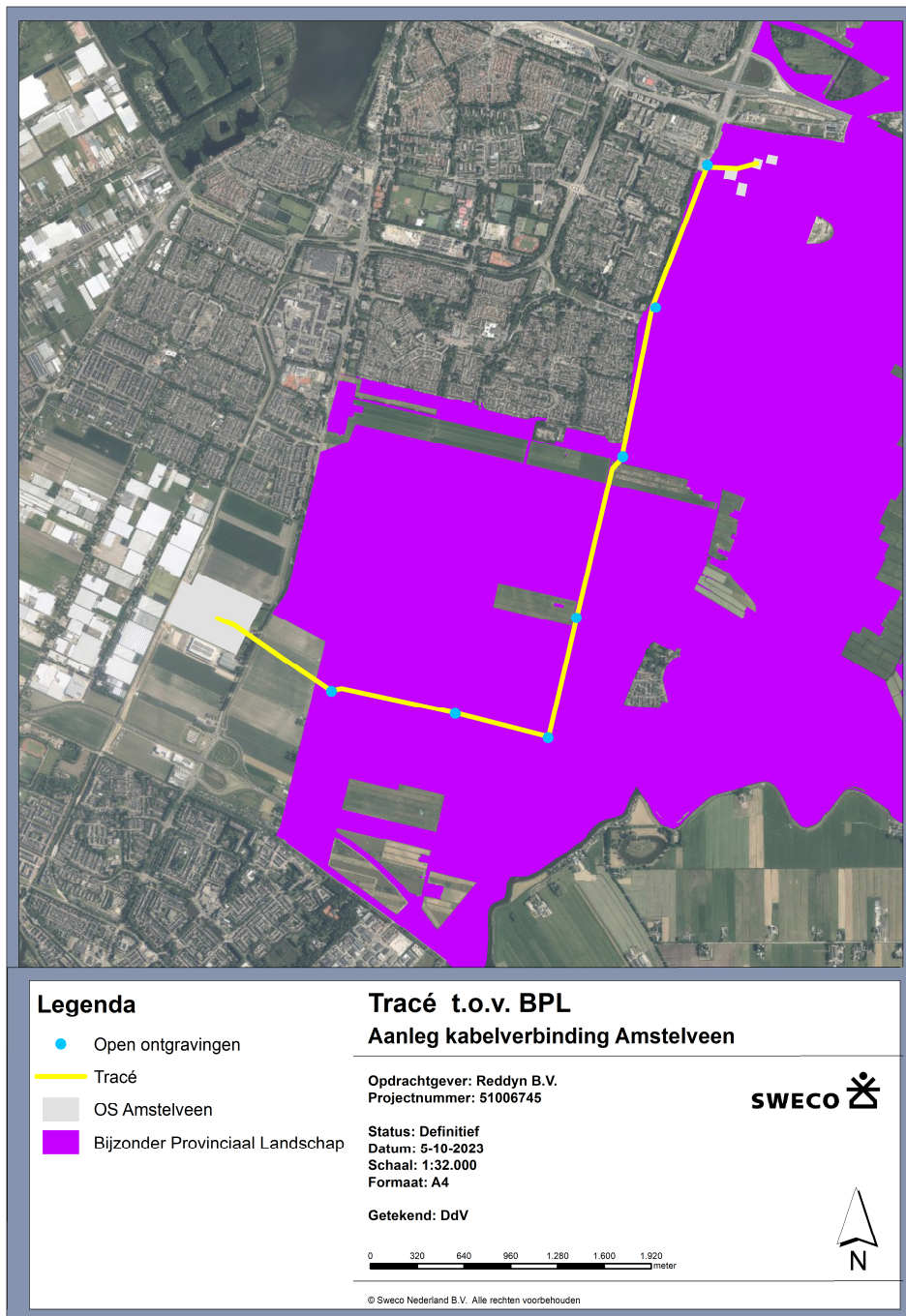
4.2 Bijzonder Provinciaal Landschap

Ruimtebeslag

Het plangebied ligt vrijwel geheel binnen BPL-gebied, zie figuur 4.2. Het tracé bevat zeven open ontgravingen in BPL-gebied, leidend tot 1.358 m² ruimtebeslag. De ondergrondse boring loopt 6,7 kilometer onder BPL-gebied door.

Wezenlijke kenmerken en waarden

Het terrein bevat veel van de genoemde ruimtelijke sleutelfactoren. Het is namelijk een omvangrijk aaneengesloten gebied met weinig opgaande verstoring. Binnen de graslanden is micro-reliëf aanwezig, er zijn veel graslanden aanwezig met daarbinnen micro-reliëf. Met name de kern van het BPL-gebied heeft een hoog waterpeil. Hiermee lijkt de kwaliteit van het plangebied hoog voor habitat van weidevogels. Tijdens de veldbezoeken zijn allerlei weidevogels, zoals kievit, tureluur, scholekster en grutto waargenomen, met name in de extensief beheerde graslanden.

Figuur 4.2. Ligging van het tracé (geel) en open ontgravingen (blauw) ten opzichte van BPL-gebied (paars).

5 Effecten en toetsing

5.1 NNN-gebied en natuurverbinding

NNN-gebied

Het reeds aangelegde NNN-gebied met natuurtypen veenmoeras en nat hooiland lijkt van goede kwaliteit. Er vindt hier enkel een boring onder de grond plaats. De ondergrondse boringen kunnen mogelijk zorgen voor trillingen die een negatief effect kunnen hebben op aanwezige soorten binnen het NNN-gebied en daarmee een negatief effect op de ruimtelijke conditie rust. De werkzaamheden zijn echter van tijdelijke aard, waardoor geen permanente verstoring van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied plaatsvindt.

Natuurverbinding

De natuurverbinding lijkt van goede kwaliteit, doordat veel randvoorwaarden zoals beschreven in de wezenlijke kenmerken en waarden aanwezig zijn. Mogelijk kan de weg wel een negatieve invloed hebben door geluid en beweging.

Het tracé bevat geen open ontgravingen binnen de natuurverbinding. Op de plek waar een open ontgraving plaatsvindt, zal grond worden omgewoeld en een put geplaatst worden. De voorgenomen activiteiten veroorzaken geen blijvende verstoring in het veld, anders dan de aanwezigheid van een put op de plekken van de open ontgraving. Wel kan het enige tijd duren voordat de open boringsplekken weer begroeid zijn. Dit kan een langdurig effect (maanden) hebben op de functionaliteit van de verbinding indien deze nabij de verbinding plaatsvinden, met name voor de waterspitsmuis en kleine marterachtigen. Daarom dient als mitigerende maatregel de toplaag voorafgaand van de werkzaamheden van de open ontgravingsplekken voorzichtig verwijderd te worden. Deze kan dan na afloop weer op de ontgraven locaties worden teruggeplaatst. Door deze maatregel behoudt de natuurverbinding zijn functionaliteit.

De werkzaamheden hebben verder mogelijk effect op verstoring door geluid, trilling en beweging. Doordat de werkzaamheden van tijdelijke aard zijn, vindt geen permanente verstoring van de wezenlijke kenmerken en waarden van de natuurverbinding plaats.

5.2 Bijzonder Provinciaal Landschap

Het Bijzonder Provinciaal Landschap wordt door veel weidevogels gebruikt, met name de kern met nattere delen binnen het gebied. Bij het tracé vinden open ontgravingen plaats binnen het BPL-gebied, het gaat het om zeven open ontgravingen.

De enige relevante abiotische en ruimtelijke conditie die door de werkzaamheden verstoord kan worden is rust. Weidevogels maken met name voor en in de broedperiode gebruik van het gebied. Kwetsbare weidevogelsoorten keren bij verstoring doorgaans niet terug.

Hierom dienen de werkzaamheden buiten de periode februari tot en met oktober plaats te vinden. Hierdoor is er geen sprake van verstoring van broedvogels of samenscholende weidevogels voorafgaand aan de migratie (Vogelbescherming).

Mogelijke verstoring van de werkzaamheden van weidevogels is daarmee in de winter niet aanwezig of zeer gering en tijdelijk en zal daarmee geen afbreuk doen aan de wezenlijke kenmerken en waarden van het BPL-gebied.

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 NNN-gebied en natuurverbinding

NNN-gebied

De ondergrondse boring onder het NNN-gebied bij tracé 2 kan mogelijk zorgen voor trillingen die een negatief effect kunnen hebben op aanwezige soorten binnen het NNN-gebied en daarmee een negatief effect op de ruimtelijke conditie rust. De voorgenomen werkzaamheden hebben echter geen permanente effecten op NNN-gebied en kunnen daarmee zonder vergunning/toestemming plaatsvinden.

Natuurverbinding

Ook hier kunnen de ondergrondse boringen mogelijk een tijdelijk effect hebben op aanwezige soorten binnen het NNN-gebied en daarmee een negatief effect op de ruimtelijke conditie rust. Bij de open ontgravingen kunnen ook geluid en beweging een tijdelijk verstoring werken. Doordat de werkzaamheden van tijdelijke aard zijn, vindt hierdoor geen permanente verstoring van de wezenlijke kenmerken en waarden van de natuurverbinding plaats.

Het tracé bevat geen open ontgravingen in de natuurverbinding. Indien nabij natuurverbindingen ontgravingen plaatsvinden, kan dit een langdurig effect (maanden) op de functionaliteit van de verbinding hebben, met name voor de waterspitsmuis en kleine marterachtigen. Daarom dient als mitigerende maatregel de toplaag voorafgaand van de werkzaamheden van de open ontgravingsplekken voorzichtig verwijderd te worden. Deze dient na afloop weer op de ontgraven locaties te worden teruggeplaatst. Door deze maatregel behoudt de natuurverbinding zijn functionaliteit en mogen werkzaamheden plaatsvinden zonder vergunning/toestemming.

6.2 Bijzonder Provinciaal Landschap

Bij het tracé vinden meerdere open ontgravingen plaats in BPL-gebied. Dit gebied heeft als ecologische kernkwaliteit habitat voor weidevogels. De werkzaamheden kunnen zorgen voor verstoring van de rust en daarmee verstoring van weidevogels. Weidevogels maken met name voor en in de broedperiode gebruik van het gebied. Kwetsbare weidevogelsoorten keren bij verstoring doorgaans niet terug. Hierom dienen de werkzaamheden buiten de periode februari tot en met oktober plaats te vinden. Hierdoor is er geen sprake van verstoring van broedvogels of samscholende weidevogels voorafgaand aan de migratie. Mogelijke verstoring van de werkzaamheden van weidevogels is daarmee in de winter niet aanwezig of zeer gering en tijdelijk en zal daarmee geen afbreuk doen aan de wezenlijke kenmerken en waarden van het BPL-gebied.

Wanneer werkzaamheden wel in voorjaar/zomer dienen te worden uitgevoerd, dient voorafgaand toestemming voor de werkzaamheden gevraagd te worden bij de provincie. Het is zeer onwaarschijnlijk dat toestemming tot werken in het voorjaar/zomer gegund gaat worden.

Referenties

Prins, L. (2021). Verkennend Natuuronderzoek Tracé Amstelveen; Een oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur. SwecoNL rapportage, NL22-648800269-13949.

Provincie Noord-Holland (2022). Omgevingsverordening NH2020. Ingezien via: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Projecten/Omgevingswet/Omgevingsverordening

Vogelbescherming: Informatie over broed- en migratieperiode van weidevogels. <https://www.vogelbescherming.nl/>